

## Ekologická komise ÚVV České strany sociálně demokratické

Lidový dům, Hybernská 7, 110 00 Praha 1, tel. (02) 24225275, fax (02) 24222190

---

### "Prvních 100 dní vlády ČSSD"

1., upravená verze

/v ležatých závorkách jsou uvedeni hlavní partneři pro spolupráci, neboť jedna věc je definovat, co dělat, druhá pak koho k tomu potřebuji ať již z hlediska stávajících kompetencí či samotné logiky řešení konkrétního problému/

### Úvodem:

Je nezbytné zdůraznit dlouhodobost námi navrhovaných změn, jde o víceleté období nápravy důsledků především bendismu. Ten bych charakterizoval jako ignoranci širších souvislostí řešení ekol. problémů, nedodržování zákonů + úředních postupů, absenci ohledu na zájmy velkých skupin - občanských iniciativ, zástupců podnikatelské sféry, starostů. Trochu pozdě je napravovat špatná rozhodnutí státních orgánů na základě rozhodnutí Vrchního soudu, jak se nyní začíná dít.

Základními kroky námi vedené exekutivy je dodržování stávající legislativy (u protahovaně projednávaných koncepcí - energetické, surovinové, dopravní politiky atd. vybidnout předkladatele k projednání dle zákona č. 244/92 Sb.). Situace se mění - k dopracování Surovinové politiky MPO bylo vyzváno MŽP.

Zároveň věřím, že naše vlastní koncepční dokumenty - především energetická politika ČSSD - budou v takovém stavu projednání uvnitř ČSSD, že bude možné je použít jako oficiální podklady exekutivy pro toto projednání v E.I.A.

Z pohledu resortu ŽP je nezbytné navázat skutečnou komunikaci s přirozenými partnery a spojenci resortu životního prostředí - s vědeckou obcí, vysokými školami, nevládními organizacemi, zájmovými svazy - (jen namátkou - kontakty na úrovni ekol. komise ÚVV ČSSD máme mimo jiné s Českým ekologickým manažerským centrem, Svazem průmyslu druhotných surovin, Asociací producentů ekologických systémů). Přitom pouze z dialogu s těmito zainteresovanými stranami mohou vzejít smysluplná, přijatelná řešení, integrující do ochrany životního prostředí a zdrojů i hlediska ekonomická, sociální a mezinárodní. Multiplikační efekt opatření k ochraně životního prostředí je nejvyšší právě tam, kde se jako kritéria výběru priorit berou i hlediska ekonomická a sociální.

/Spolupráce s MMR, MPO, MZe, MF/

### Stav Ministerstva životního prostředí.

Po personální stránce i z hlediska kvality současného řízení resortu je špatný. Je celkem logické, že řada odborníků (kteří nebyli nikdy členy žádné politické strany) se při osobních jednáních se členy ekol. komise netají svým zájmem se na nápravě tohoto stavu podílet. Za nevhodné v současné době považuji uvádět konkrétní jména. Situace od přelomu roku se

výrazně změnila k lepšímu - nově jmenovaný ministr RNDr. Martin Bursík řadu personálních změn provedl či provádí.

Prioritou v oněch "100 dnech" bude:

Ve všech sekcích MŽP se zaměřit na vyhodnocení jejich dosavadní efektivnosti, důraz klást na ty činnosti, kde v uplynulých šesti letech byl největší tok peněz ze SR či FNM do konkrétních opatření. Na mysli mám jak opatření na úrovni obcí - ČOV, plynofikace, tak obrovské částky, věnované z FNM na odstraňování tzv. starých ekologických zátěží v areálech průmyslových podniků. Tímto způsobem bude možné v rámci patrně přehodnocených priorit mít zajištěnu i zdrojovou část pro ty kroky, které zatím nebyly považovány exekutivou za prioritní - revitalizační opatření v krajině, pomoc velkoplošným chráněným územím s problémy typu kůrovcové kalamity.

Po zkušenosti, kterou jsem spolu s poslancem Sobotkou (člen rozpočtového výboru PS PČR za ČSSD) učinil v oblasti schopnosti aparátu MŽP vyhodnotit efektivitu zahraniční pomoci, nebude tento úkol jednoduchý a s největší pravděpodobností k sestavení metodiky vyhodnocování se budeme muset obrátit mimo aparát resortu.

Jednotlivé oblasti:

#### Oblast kompetencí:

Vzhledem k současnému stavu má jednoznačně přednost návrat kompetencí v územním plánu na MŽP ČR před návratem kompetencí ve vodním hospodářství + zpětnou transformací současných nevhodných a. s. Povodí nebo návratem kompetencí v lesním hospodářství. Do programového prohlášení jsme však povinni uvést všechny tři oblasti - ve všech programových dokumentech to je, avšak politická průchodnost v možné budoucí koalici bude velmi složitá. K prosazení návratu kompetencí na MŽP je nutné mít argumentaci dvojího charakteru:

A/ přiblížení zvyklostem v EU

B/ úspora finančních prostředků

#### Oblast institucionální:

I. Vnitřní struktura MŽP včetně orgánů speciální ochrany přírody:

Zjednodušení, resp. znovusjednocení státní správy ochrany přírody. Tedy návrat k situaci před zásahem býv. ministra Bendy. Dojde k úspoře administrativních nákladů - tyto prostředky se dají smysluplně použít jinde.

Samotná struktura MŽP - členění do sekcí ekol. politiky, sekce legislativy a státní správy, sekce technické ochrany ŽP, sekce ochrany přírody a krajiny je vyhovující. Pouze neorganické je zařazení Samostatného oddělení informatiky a Odboru rozpočtu do "sekce" - úřadu ministerstva.

## II. Vznik VÚSC:

Podle dosažitelných informací ani aparát resortu, ani návrh Aktualizované státní politiky životního prostředí - V. Bízek - listopad 1997 - podrobně neanalyzuje kroky, vedoucí k naplnění přijatého zákona o VÚSC. Senátor Petr Smutný již pro jednání komise předložil své podklady, týkající se výkonu státní správy na různých úrovních a vazbách na samosprávné funkce obcí a VÚSC. Vzhledem k tomu, že "udržovací" vláda by měla připravit prostor pro vládu, vzešlou z předčasných voleb považují za nutné následující kroky. Tyto kroky by měly usnadnit a zefektivnit zde popisovanou činnost "prvních 100 dní":

A/ formou interpelace vyzvat ministra Bursíka k přesnému popisu jím navrhovaných představ o podobě VÚSC, o konkrétních částech výkonu státní správy a samosprávných funkcích v oblasti ochrany životního prostředí, odhad nákladů na zřízení VÚSC (dle vystoupení dr. Grulichy v průměru 1 mld Kč na jeden každý úřad). Tyto informace jsou nezbytné - již na jaře začíná MF připravovat rozpočet na rok příští.

Obecně se dá konstatovat, že budoucí "krajská zastupitelstva" nebudou mít v pravomoci řídit zastupitelstva obcí. Z pohledu ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů půjde o přesun stávajících kompetencí územních odborů MŽP (jejich stávající dělení s drobnými odchylkami kopíruje dřívější kraje) právě na tato budoucí krajská zastupitelstva.

### Sektorově:

Oblast ochrany vod: jako logické se jeví členění podle povodí. Toto dělení však přesahuje stávající dělení dle územních odborů MŽP.

### Ochrana krajiny:

Stávající dělení na ochranu krajiny obecně a v oblastech chráněných by na úrovni VÚSC mělo být sjednoceno. Jde i o vazbu na stávající programy Ministerstva zemědělství - péče o podhorské oblasti, zvláště dotační tituly pro zemědělství v oblastech s ochranou přírody či vodních zdrojů. Totéž se týká ochrany horninového prostředí ve vazbě na politiku surovinovou a energetickou.

### Dopravní politika:

VÚSC by měly být organizátory a objednateli veřejné dopravy (železniční i silniční). V zemích Evropské unie se prosazuje pojem "obecné služby ve veřejném zájmu" - každý občan má právo přístupu k těmto službám. Doprava je součástí základních občanských a sociálních práv.

III. Je nezbytné dřívější nástroje péče o zvláště postižené oblasti, v minulých 5 letech destruované znovu přehodnotit a případně zavést. Jde nejen o programy především pro děti a mládež z postižených oblastí (školy v přírodě, dodatečný přísun vitamínů - /spolupráce s MZ/), ale i s orientací na budoucí značné dotace ze strukturálních fondů EU do regionů přičleňovaných zemí - /spolupráce s MZe/.

### Oblast nástrojů:

#### I. Ekonomické nástroje:

Zahájit práce na transformaci SFŽP a zavedení spotřební daně s funkcí ekol. stimulace (tím do určité míry budeme mít odpověď na otázku "kde na to vezmete").

Zavést:

- Zelené účetnictví
- Zavést JISŽP - (Jednotný informační systém o životním prostředí) především jako nástroj zpětné vazby - čili zdroj informací o efektivnosti využití vkládaných prostředků.

II. Posílit ekologickou výchovu - síť ekologických výchovných center Pavučina v rámci vznikající legislativy neziskového sektoru převést na formu financování, kdy by tak potřebná dlouhodobost, resp. jistota získání provozních financí, nezbytná pro plánování ekovýchovných akcí byla zaručena "společenskou objednávkou MŽP a MŠMT" s dlouhodobým výhledem.  
/MŠMT/

#### III. Personální otázky:

Vzhledem k činnosti Ekol. komise, která zahrnuje i spolupráci s odborníky mimo ČSSD není v řadě předpokládaných personálních změn problém s vhodnými kandidáty z řad členů ČSSD a našich sympatizantů.

Oborově: po uplynulých 6 letech je na MŽP citelná absence právníků a ekonomů. Není vhodné laciným populismem o levných úřadech z nich díky nízkým platům nechat odejít i zbytek potřebných expertů. Ve vládním prohlášení konkrétně zmínit zákon o státní službě /definitivu/.

březen 1998



RNDr. Miloš Kužvart  
odborný mluvčí ČSSD pro životní prostředí